

**Κοινή έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και
Προϋπολογισμού και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης
και Δημοσίας Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός)
(Αρ. 2) Νόμος του 2023»**

Παρόντες:

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών,

και Προϋπολογισμού:

Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Φωτεινή Τσιρίδου, αναπλ. πρόεδρος

Χρύσης Παντελίδης

Άριστος Δαμιανού

Χάρης Γεωργιάδης

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Ονούφριος Κουλλά

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Σάβια Ορφανίδου

Σωτήρης Ιωάννου

Άριστος Δαμιανού

Κωστής Ευσταθίου

Αντρέας Καυκαλιάς

Μη μέλη των επιτροπών:

Χρίστος Χριστοφίδης

Νικόλας Παπαδόπουλος

Σωτήρης Ιωάννου

Μαρίνος Σιζόπουλος

Ηλίας Μυριάνθους

Μαρίνος Μουσιούττας

Αλέκος Τρυφωνίδης

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησαν από κοινού το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία τους, που πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιουλίου 2023. Στη συνεδρία των επιτροπών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν τους ο Υπουργός Οικονομικών συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Αρχιπρωτοκολλητού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας

της Κύπρου, της Κυπριακής Εταιρείας Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων Λτδ (ΚΕΔΙΠΕΣ), του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου και του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων.

Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος και το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στην εν λόγω συνεδρία. Ωστόσο, ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος με γραπτό υπόμνημά του έθεσε ενώπιον των επιτροπών τις θέσεις του επί του νομοσχεδίου.

Σημειώνεται ότι στη συνεδρία παρευρέθηκε επίσης ο κ. Παύλος Ιωάννου υπό την ιδιότητά του ως οικονομολόγου και εμπειρογνώμονα επί θεμάτων διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και εκποίησης ενυπόθηκων ακινήτων.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα, με την έκδοση οδηγιών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σε πρόεδρο επαρχιακού δικαστηρίου να ορίζει, με την έγκριση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αριθμό δικαστών για σκοπούς εκδίκασης υποθέσεων που αφορούν διαφορές που προκύπτουν μεταξύ του δανειολήπτη, του εγγυητή και του παρόχου εξασφάλισης με τον πιστωτή αναφορικά με πιστωτική διευκόλυνση η οποία εξασφαλίζεται με κύρια κατοικία η εκτιμημένη αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000).

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η δημιουργία ειδικής δικαιοδοσίας στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας επαρχιακού δικαστηρίου, στην οποία υπάγονται υποθέσεις σχετικά με τις ακόλουθες διαφορές:
 - α. Διαφορές που προκύπτουν μεταξύ του δανειολήπτη, του εγγυητή και του παρόχου εξασφάλισης με τον πιστωτή αναφορικά με χρεωστικό υπόλοιπο της πιστωτικής διευκόλυνσης η οποία εξασφαλίζεται με κύρια κατοικία αξίας έως τριακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (€350.000) που εκτιμήθηκε από εκτιμητή

μέλος του ΕΤΕΚ και η οποία πιστωτική διευκόλυνση παρουσιάζει καθυστέρηση ή υπέρβαση και έχει τερματισθεί, καθώς και οποιαδήποτε άλλη διαφορά προκύπτει από ή σε σχέση με την πιστωτική διευκόλυνση, τις συναφείς εγγυήσεις και/ή εξασφαλίσεις μεταξύ των ως άνω αναφερόμενων προσώπων.

- β. Διαφορές αναφορικά με πώληση ενυπόθηκου ακινήτου το οποίο αποτελεί εξασφάλιση πιστωτικής διευκόλυνσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου.
2. Ο καθορισμός, κατόπιν οδηγιών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, του αριθμού των δικαστών της προτεινόμενης ειδικής δικαιοδοσίας από πρόεδρο επαρχιακού δικαστηρίου, με την έγκριση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
3. Η παραπομπή των υποθέσεων οι οποίες αφορούν τα πιο πάνω θέματα και εκκρεμούν ενώπιον του επαρχιακού δικαστηρίου κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου για εκδίκαση από τους δικαστές οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με την προτεινόμενη στο υπό αναφορά νομοσχέδιο διαδικασία, νοουμένου ότι η ακρόαση των εν λόγω υποθέσεων δεν έχει αρχίσει, εν αντιθέσει με τις υποθέσεις των οποίων η ακρόαση έχει αρχίσει, οι οποίες θα ολοκληρώνονται από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμούν.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών και τα οποία συνοδεύουν το υπό εξέταση νομοσχέδιο, το Υπουργείο Οικονομικών διευκρινίζει ότι η επίτευξη του στόχου της ταχείας εκδίκασης υποθέσεων χρηματοπιστωτικών διαφορών εναπόκειται σε σημαντικό βαθμό στα μέτρα που θα λάβει η δικαστική εξουσία στη βάση των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου ενώπιον των επιτροπών ο Υπουργός Οικονομικών σημείωσε μεταξύ άλλων ότι απώτερος σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η επίσπευση της εκδίκασης των συγκεκριμένων

υποθέσεων στο πλαίσιο των επαρχιακών δικαστηρίων με στόχο την επίτευξη περαιτέρω μείωσης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα τα δικαιώματα των δανειοληπτών, με σημαντικά οφέλη για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την οικονομία.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εσωτερικών και του Τμήματος Αφερεγγυότητας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας δήλωσαν στην επιτροπή τη συμφωνία τους με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Ο εκπρόσωπος της Αρχιπρωτοκολλητού, σχολιάζοντας σχετική πρόνοια του υπό αναφορά νομοσχεδίου αναφορικά με τις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον επαρχιακού δικαστηρίου κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων, εξέφρασε επιφυλάξεις αναφορικά με προβλήματα που ενδεχομένως να προκύψουν ως προς τον εντοπισμό των υποθέσεων που εμπίπτουν στις πρόνοιες εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, καθότι η αξία της κύριας κατοικίας δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκην με το ποσό της χρηματικής απαίτησης της αγωγής βάσει του οποίου καθορίζεται η κλίμακα στην οποία εμπίπτει η συγκεκριμένη υπόθεση και η εν λόγω αξία της κύριας κατοικίας δεν περιλαμβάνεται ως πληροφορία στον σχετικό φάκελο της υπόθεσης. Συναφώς, ο ίδιος εισηγήθηκε, για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής της προτεινόμενης νομοθεσίας, όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο θέσπισης μηχανισμού ενημέρωσης του πρωτοκολληταίου από τους διαδίκους για την αξία της κύριας κατοικίας.

Οι εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της ΚΕΔΙΠΕΣ εξέφρασαν τη συμφωνία τους με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου σε μεταγενέστερο στάδιο, αναφέροντας παράλληλα ότι οι τράπεζες μέλη του συνδέσμου, σε μία προσπάθεια να λειτουργήσουν υποβοηθητικά και υποστηρικτικά στις συζητήσεις που διεξάγονται αναφορικά με το θέμα των

εκποιήσεων, με ανακοίνωσή τους, ημερομηνίας 5 Ιουλίου 2023, δήλωσαν ότι δεν θα προβαίνουν μέχρι την 31^η Οκτωβρίου 2023 σε πλειστηριασμούς ακινήτων που αφορούν κύρια κατοικία με τρέχουσα αξία μέχρι τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000).

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων και Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων εξέφρασε καταρχήν τη συμφωνία της με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, ωστόσο επισήμανε ότι εντοπίζονται ορισμένες τεχνικής φύσεως παρατηρήσεις, για τις οποίες επιφυλάχθηκε να τοποθετεί σε μετέπειτα στάδιο.

Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, με γραπτό υπόμνημα που απέστειλε στις επιτροπές, τις ενημέρωσε ότι ο σύλλογος διάκειται καταρχήν θετικά στις προτεινόμενες ρυθμίσεις, επισύροντας ωστόσο την προσοχή στο γεγονός ότι με την απόσπαση αριθμού δικαστών σε ειδικές δικαιοδοσίες ενδέχεται να επιδεινωθεί το υπάρχον πρόβλημα των καθυστερήσεων στην απονομή της δικαιοσύνης. Περαιτέρω, στο ίδιο υπόμνημα εισηγείται την εδραίωση θεσμών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, όπως είναι ο θεσμός της διαιτησίας και της διαμεσολάβησης, υπογραμμίζοντας τα πλεονεκτήματα που αυτοί προσφέρουν στην αποτελεσματικότερη απονομή της δικαιοσύνης λόγω της ταχύτητας και της ευελιξίας των εν λόγω διαδικασιών. Πρόσθετα, σημειώνεται στο ίδιο υπόμνημα ότι η δημιουργία τμημάτων στα δικαστήρια εξειδικευμένης δικαιοδοσίας με δικαστές εξειδικευμένους επί των εν λόγω θεμάτων θα επενεργούσε θετικά προς την ταχύτητα και απονομή της δικαιοσύνης.

Περαιτέρω, μέλη των επιτροπών υπέβαλαν στον Υπουργό Οικονομικών και στους άλλους εμπλεκόμενους φορείς ερωτήματα αναφορικά με τα ακόλουθα:

1. Δεδομένης της μεταρρύθμισης στην ανώτατη βαθμίδα της απονομής της δικαιοσύνης, κατά πόσο έχει εκπονηθεί μελέτη αναφορικά με τις επιπτώσεις των προτεινόμενων ρυθμίσεων στο ήδη υπάρχον πρόβλημα των καθυστερήσεων που παρουσιάζεται στην απονομή της δικαιοσύνης στα πρωτοβάθμια δικαστήρια.

2. Κατά πόσο έχει μελετηθεί το ενδεχόμενο παραπομπής των προβλεπόμενων στο νομοσχέδιο υποθέσεων σε διαδικασίες εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.
3. Τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων δυνάμει των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας και την επιφύλαξη της ταχείας εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων.
4. Τη διαδικασία εντοπισμού των υποθέσεων που πληρούν τα κριτήρια που προβλέπονται στο νομοσχέδιο και τον χειρισμό υποθέσεων στις οποίες συνυπάρχουν και άλλες εξασφαλίσεις πέραν της κύριας κατοικίας.
5. Τον καθορισμό του χρονικού σημείου έναρξης της ακροαματικής διαδικασίας των υπό αναφορά υποθέσεων για σκοπούς εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Απαντώντας στα σχετικά ερωτήματα, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ανέφερε ότι ήδη υφίσταται μηχανισμός εναλλακτικής επίλυσης των διαφορών που προβλέπονται στο νομοσχέδιο διά του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Ως προς τον στόχο της επίτευξης της ταχείας εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων, η ίδια εκπρόσωπος δήλωσε ότι αυτός επιτυγχάνεται μέσω της εξειδίκευσης που θα αποκτήσουν οι δικαστές των υποθέσεων.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, σχολιάζοντας την πιο πάνω θέση αναφορικά με την επίτευξη του στόχου της ταχείας εκδίκασης των εν λόγω υποθέσεων, δήλωσε ότι εναπόκειται στη δικαστική εξουσία η επίτευξη του στόχου, καθότι εξαρτάται αφενός από τον αριθμό των δικαστών που θα οριστούν για την εκδίκαση των υποθέσεων και αφετέρου από τα άλλα μέτρα που θα ληφθούν από τη δικαστική εξουσία, όπως είναι η εκπαίδευση των εν λόγω δικαστών.

Όσον αφορά τη διαδικασία εφαρμογής των προτεινόμενων ρυθμίσεων, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, επισημαίνοντας ότι το νομοσχέδιο κατά την ετοιμασία του στάλθηκε για απόψεις στο Ανώτατο Δικαστήριο και σχολιάζοντας τον προβληματισμό του

εκπροσώπου της Αρχιπρωτοκολλητού, ανέφεραν ότι τα εν λόγω θέματα θα καθορίζονται από το Ανώτατο Δικαστήριο με την έκδοση σχετικών διαδικαστικών κανονισμών, σημειώνοντας παράλληλα ότι θα μπορούσε να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στις δικαστικές υποθέσεις αναφορικά με την κλίμακα στην οποία αυτές εμπίπτουν βάσει του ποσού της χρηματικής απαίτησης της αγωγής. Πρόσθετα, οι ίδιες εκπρόσωποι σημείωσαν ότι ο καθορισμός της κλίμακας μίας αγωγής δεν είναι αμετάβλητο στοιχείο, καθότι δύναται να διαφοροποιηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

Ο εκπρόσωπος της Αρχιπρωτοκολλητού δήλωσε ότι δεν φαίνεται να εντοπίζεται οποιοδήποτε ζήτημα ως προς τις υποθέσεις που θα καταχωρισθούν μετά από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων, καθότι ενδέχεται να εκδοθεί επί του θέματος σχετικός διαδικαστικός κανονισμός από το Ανώτατο Δικαστήριο, για το περιεχόμενο του οποίου δεν δύναται να τοποθετηθεί στο παρόν στάδιο. Το εν λόγω ζήτημα, πρόσθεσε, θα μελετηθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο, αφότου ψηφιστεί σε νόμο και τεθεί σε ισχύ το νομοσχέδιο. Εντούτοις, ο ίδιος επανέλαβε τον προβληματισμό του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε σχέση με τις εκκρεμούσες υποθέσεις, ως αυτός αναλύεται ανωτέρω.

Υπό το φως των πιο πάνω, οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Οικονομικών και Προϋπολογισμού και Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβαν υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν τους, αποφάσισαν, κατά πλειοψηφία των μελών τους, την προώθηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος για τη λήψη τελικής απόφασης.

Σημειώνεται ότι τα μέλη των επιτροπών βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις διαφώνησαν με την προώθηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος, καθότι θεωρούν ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη βάσει του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων διαδικασία και δεν έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση του νομοσχεδίου σε επίπεδο επιτροπών.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα

τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

11 Ιουλίου 2023

Αρ. Φακ.: 23.01.064.115-2023

ΑΦ/ΚΣ/ΑΟΛ/ΕΛ.Π/ΑΛ, ΕΧ